

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

2020 metų III ketvirčio

FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, kodas 191379828, Žygimantų g. 1, Vilnius. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka neturi savo filialų bei kontroliuojamų subjektų (6-ojo VSAFAS 1, 3 priedai).

Bibliotekos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Lietuvos mokslų akademija. Metinę konsoliduotą atskaitomybę Biblioteka pateikia Lietuvos mokslų akademijai. Finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Apskaitos valiuta – eurai.

1.2. Vidutinis darbuotojų skaičius – 152. Darbuotojai dirba pagal darbo sutartis.

II. BENDRA INFORMACIJA

APIE LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKĄ

2.1. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka yra valstybinės reikšmės mokslinė biblioteka, mokslo ir kultūros biudžetinė institucija. Ji įkurta 1912 metais. Jos įkūrėjas – žymus Vilniaus advokatas, visuomenininkas, bibliofilas Tadas Stanislovas Vrublevskis (*1858 XI 8–†1925 VII 3). Steigimo metu (antrajame XX a. dešimtmetyje) LMAVB turėjo apie 163 tūkstančius tomų, daugiau kaip 35 tūkst. rankraščių, didelį numizmatikos bei kartografinės medžiagos rinkinį ir nemažą paveikslų kolekciją. Dabar LMAVB fondą sudaro beveik 3,8 mln. egzempliorių dokumentų, iš jų – beveik 274,1 tūkst. rankraščių.

2.2. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka komplektuoja ir saugo mokslo informacijos išteklius, palaiko informacinę sistemą, vykdo jos plėtrą, aptarnauja skaitytojus, rengia ir leidžia mokslo veikalus, raštijos paminklus, bibliografines rodykles, kitus informacinius leidinius, kataloguoja ir sistemina spaudinius, populiarina mokslo, kultūros, meno ir kitų intelektinės veiklos sričių žinias, keičiasi literatūra su šalies ir užsienio bibliotekomis, vykdo tarpbibliotekinio ir tarptautinio abonementų funkcijas, rengia bibliotekos fonduose saugomos dokumentinės medžiagos parodas, rūpinasi bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos kėlimu.

2.3. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka (toliau – LMAVB) vykdo vieną programą – „Mokslo ir studijų sistemos informacinių poreikių tenkinimas“.

Universali mokslinė LMAVB paskirtis, čia diegiamos informacinės technologijos atveria dideles galimybes keistis mokslo informacija, užmegzti ryšius su kitomis mokslo, mokymo bei kultūros institucijomis ir visuomene. LMAVB bendradarbiauja su Vilniaus universiteto biblioteka, dalyvauja Lietuvos akademių bibliotekų informacinės infrastruktūros mokslui ir studijoms palaikymo ir plėtros konsorciumo darbuose. Kartu su akademinėmis bibliotekomis ji dalyvauja kuriant Lietuvos virtualiąją biblioteką. Ji taip pat bendradarbiauja su Lietuvos mokslo institutais ir įvairių mokslų centrais, kuriant mokslinių publikacijų duomenų bazę. Bendradarbiaudama su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka, LMAVB svariai prisideda prie virtualios elektroninio paveldo sistemos kūrimo ir plėtros.

2.4. Paskutinių metų užsakomų leidinių pastovus vertės didėjimas (kiekvienais metais didėja apie 23,4 tūkst. eurų), didėjančios šilumos, elektros energijos ir degalų kainos, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos keletą pastarųjų metų mažinamos Bibliotekos lėšos išlaidoms ir paslaugoms, taip pat 2016 m. prasidėję LMAVB knygų saugyklos rekonstrukcijos darbai ir prasidėjus pasaulinei Covid-19 epidemijai 2020 m. kovo 16 d. LR Vyriausybės paskelbtas karantinas bei ekstremalioji situacija sudaro nepalankias sąlygas Bibliotekos veiklos vystymui. Įvertinus aukščiau minėtų kainų didėjimą, LMAVB įprastinei veiklai pritrūks ne mažiau kaip 0,300 mln. eurų.

2.5 LMAVB 2020 metais nepatyrė finansinės veiklos nuostolio ir neturėjo tokios veiklos pajamų (6-ojo VSAFAS 7 priedas).

Ilgalaikių įsipareigojimų – indėlių, paskolų, vertybinių popierių – neturėjo (6-ojo VSAFAS 10, 11, 13, 14, 15 priedai).

III. TEISĖS AKTAI IR REGLAMENTAI

3.1. LMAVB, vadovaudamasi bendrais apskaitos principais, teisės aktais, reglamentuojančiais jos veiklą, taiko tokią apskaitos politiką, kuri užtikrina, kad apskaitos duomenys atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, LMAVB vadovaujasi bendrais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

3.2. LMAVB buhalterinę apskaitą tvarko ir finansinę atskaitomybę rengia pagal šiuos teisės aktus: Lietuvos Respublikos Konstituciją, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą, Darbo kodeksą, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą, Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymą, Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymą, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos kilnojamų kultūros vertybių įstatymą, 2010-10-06 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-499 „Dėl bibliotekos fondo apsaugos nuostatų patvirtinimo“, 2006-12-11 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-670 „Dėl Lietuvos bibliotekų fondo nuostatų patvirtinimo“, 2005-12-23 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-757 „Dėl bendrosios bibliotekos apskaitos knygos ir bibliotekos dienoraščio formų patvirtinimo“, 2005-11-02 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymą Nr. IV-502 „Dėl valstybės ir savivaldybių įsteigtų bibliotekų teikiamų mokamų paslaugų sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimą Nr. 719 „Dėl inventorizavimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-17 nutarimą Nr. 179 „Dėl kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. IX-1940 (2004-01-13 redakcija), 2005-12-22 Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. X-471 bei minėtų teisės aktų pakeitimus, 2013-06-26 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.604 „Dėl nacionalinio euro įvedimo plano bei Lietuvos visuomenės informavimo apie euro įvedimą ir komunikacijos strategijos patvirtinimo“, 2014-04-17 Lietuvos Respublikos euro įvedimo Lietuvos Respublikoje įstatymą Nr. XII-828, 2014-11-28 LR finansų ministro įsakymą Nr. 1K- 407, 2016-12-19 finansų ministro įsakymą Nr. 6K-503, 2017-01-13 finansų ministro įsakymą dėl konsoliduotos atskaitomybės parengimo.

3.3. LMAVB savo veikloje nurodytu laikotarpiu vadovavosi 2020-03-14 LRV nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“, 2020-03-16 LRV nutarimu Nr. 222 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimo“, 2020-03-25 LRV nutarimu Nr. 264 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimo Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos

Respublikos teritorijoje paskelbimo“ pakeitimo“ ir 2020-03-17 Darbo kodekso 47 ir 49 straipsnių pakeitimais.

IV. FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ, JOS SUDĖTIS IR RENGIMAS

4.1. Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją vartotojams, kurie neturi galimybės pareikalauti jų poreikius atitinkančių ataskaitų.

Finansinių ataskaitų informacijos vartotojai yra mokesčių mokėtojai, valstybės valdžios institucijų nariai, LMAVB kreditoriai, tiekėjai ir pan. Finansinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie LMAVB finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynąjį turtą ir pinigų srautus, kuria naudojasi vartotojai priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo, teikiant viešąsias paslaugas.

LMAVB rengia žemesnio lygio finansinių ataskaitų rinkinį. Biblioteka finansinėse ataskaitose visas sumas pateikia Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais. Nuo 2015 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos valiuta yra eurai.

4.2. LMAVB teikia metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkinius Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Bibliotekos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, tarpinis atskaitinis laikotarpis sutampa su kalendoriniu ketvirčiu.

4.3. Finansinių ataskaitų privalomos formos yra reglamentuotos 2-ajame–6-ajame VSAFAS.

4.5. LMAVB metinis finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 15 d. Bibliotekos metinis finansinių ataskaitų rinkinys teikiamas konsoliduojančiam viešojo sektoriaus subjektui – Lietuvos mokslų akademijai – iki kitų metų kovo 31 d.

4.6. LMAVB apskaitos politikos priede pateikia visą Bibliotekos rengtinių metinių finansinių ataskaitų rinkinį, įskaitant aiškinamojo rašto pastabų lenteles.

4.7. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys – finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu atskaitinis laikotarpis (kalendoriniai metai), duomenis. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas kas ketvirtį.

Tarpinių finansinių ataskaitų, išskyrus aiškinamąjį raštą, rengimui taikomi tie patys principai, reikalavimai ir formos kaip ir metinių finansinių ataskaitų rinkiniui. Sutrumpinto aiškinamojo rašto rengimo reikalavimai pateikti 23-ajame VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“.

4.8. Bendrieji finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimai nurodyti 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

4.9. LMAVB taiko tokius apskaitos principus, kurie užtikrina tikslų ir teisingą turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų vaizdą ir atitinka kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, Biblioteka vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

4.10. LMAVB pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat. Apskaitos politika keičiama tik vadovaujantis 7-uoju VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“ ir taikoma vienodai visiems finansinių ataskaitų straipsniams, kuriems turi įtakos apskaitos politikos keitimas.

4.11. Bibliotekos apskaitoje ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami ir finansinė atskaitomybė sudaroma taikant bendruosius apskaitos principus.

4.12. LMAVB, sudarydama biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais.

4.13. Pagal subjekto principą Biblioteka laikoma apskaitos vienetu: atskirai tvarko apskaitą, sudaro ir teikia atskirus finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius. Bibliotekos apskaitoje registruojamas tik jos patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas

valstybės ir savivaldybių turtas, finansavimo sumos ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Turtas, valdomas ir naudojamas kitomis teisėmis, registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

4.14. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai apskaitoje registruojami eurais ir centais, apvalinant iki šimtųjų euro dalių (dviejų skaitmenų po kablelio).

4.15. Visos ūkinės operacijos ir įvykiai registruojami Bibliotekos sąskaitų plano sąskaitose taikant Bibliotekos apskaitos politiką, parengtą pagal VSAFAS reikalavimus (nurodytus principus, metodus ir taisykles) atskiroms ūkinėms operacijoms ir įvykiams, finansinių ataskaitų elementams arba straipsniams ir apskaitos procedūroms.

V. FINANSINIŲ ATASKAITŲ ELEMENTAI

Nematerialus turtas

5.1. Nematerialiojo turto apskaitos politika nustatyta 13-ajame VSAFAS „Nematerialusis turtas“; nematerialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

5.2. Nematerialusis turtas pirminio pripažinimo metu apskaitoje yra registruojamas įsigijimo savikaina. Išlaidos, patirtos po piršto ar susikurto nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tais atvejais, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t. y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

5.3. Nematerialiojo turto amortizuojamoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą nustatytą turto naudingo tarnavimo laiką tiesiogiai proporcingu metodu. Tam tikro nematerialiojo turto vieneto amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas, nustatytas atsižvelgiant į sutartis ar kitas juridines teises, neturi būti ilgesnis už juridinių teisių galiojimo laikotarpį. Kitam nematerialiajam turtui LMAVB taiko nematerialiojo turto amortizacijos normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

5.4. Kitas nematerialusis turtas – tai prenumeruojamos duomenų bazės. Jų naudingas tarnavimo laikas, nustatytas sutartyse, – metai.

Ilgalaikis materialusis turtas

5.5. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos politika nustatyta 12-ajame VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo apskaičiavimo ir apskaitos metodai ir taisyklės – 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

5.6. Ilgalaikis materialusis turtas pripažįstamas ir registruojamas apskaitoje, jei jis atitinka ilgalaikio materialiojo turto sąvoką ir VSAFAS nustatytus ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus.

5.7. Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal Bibliotekos poreikį.

5.8. Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina.

5.9. Ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė yra nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos. Nusidėvėjimas

nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

5.10. Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) arba produkcijos vienetų metodą pagal konkrečius materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka.

ILGALAIKIO TURTO APSKAITOS TVARKA IR NUSIDĖVĖJIMO SKAIČIAVIMO NORMATYVAI

Eil. Nr.	ILGALAIKIO TURTO GRUPĖ	Normatyvai metais
	<i>MATERIALUSIS TURTAS</i>	
1	Pastatai	15
2	Mašinos, įrengimai	5
3	Kita biuro įranga	3
4	Baldai	6
5	Kompiuterinė technika	3
6	Lengvieji automobiliai (senesni negu 5 metų)	10
	<i>NEMATERIALUSIS TURTAS</i>	
7	Programinė įranga	3

5.11. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikaina, sukauptas nusidėvėjimas ir, jei yra, nuvertėjimas nurašomi. Pardavimo pelnas ar nuostoliai parodomi atitinkamame veiklos rezultatų ataskaitos straipsnyje. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos ypatumai detalai nustatyti Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše.

5.12. Prie ilgalaikio turto esminio pagerinimo darbų priskirtini ne tik turto rekonstrukcijos ir kapitalinio remonto darbai, bet ir paprastojo remonto darbai, skirti jo modernizavimui ir atnaujinimui pagal 12 VSAFAS nuorodas. Jei darbai nėra esminis turto pagerinimas, tokios išlaidos nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai padarytos.

5.13. LMAVB apmoka už naujai įsigytą ilgalaikį turtą iš nepaprastųjų išlaidų straipsnio. Leidiniai įsigijami iš sąmatoje numatytų lėšų. Kitas šaltinis – tai Bibliotekos fondo papildymas privalomaisiais egzemplioriais, nemokamai padovanotomis fizinių asmenų ar kitų organizacijų knygomis.

5.14. Iki VSAFAS taikymo LMAVB fondą sudarantys leidiniai buvo apskaitomi kaip mažavertis inventorių 71-oje sąskaitoje. Pagal naujos apskaitos tvarkos reikalavimus LMAVB fondas apskaitomas ilgalaikio materialaus turto sąskaitoje. Bibliotekos fondo įsigijimo suma buvo perkelta į ilgalaikio turto įsigijimo finansavimo sumas (7-ojo VSAFAS 3 priedas). Dalį LMAVB fondo sudaro kilnojamosios kultūros vertybės, tai yra seni, reti ir ypač vertingi spaudiniai ir rankraščiai.

Atsargos

5.15. Atsargų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 8-ajame VSAFAS „Atsargos“.

5.16. Pirminio pripažinimo metu atsargos įvertinamos įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, o sudarant finansines ataskaitas – įsigijimo (pasigaminimo) savikaina ar grynąja galimo realizavimo verte, atsižvelgiant į tai, kuri iš jų mažesnė.

5.17. Kai atsargos (taip pat ir nebaigtos vykdyti sutartys) parduodamos, išmainomos ar perduodamos, jų balansinė vertė pripažįstama sąnaudomis to laikotarpio, kuriuo pripažįstamos atitinkamos pajamos arba suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu arba pardavimu susijusi operacija.

5.18. Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė (ir vertinė) apskaita turi būti tvarkoma nebalansinėse sąskaitose Biudžetinių įstaigų atsargų apskaitos tvarkos apraše nustatyta tvarka.

5.19. Atsargų apskaitos ypatumai detaliam aprašomi Atsargų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše.

Finansinis turtas

5.20. Finansinio turto apskaita nurodyta 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ (detalesniam aprašymui 71–75 punktuose).

5.21. Trumpalaikiam finansiniam turtui (6-ojo VSAFAS 4, 5, 6, 9 priedai) priskiriama:

5.21.1. per vienerius metus gautinos sumos;

5.21.2. pinigai ir jų ekvivalentai;

5.21.3. kitas trumpalaikis finansinis turtas.

5.22. Gautinos sumos pirminio pripažinimo metu yra įvertinamos įsigijimo savikaina.

5.23. Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose.

Finansavimo sumos

5.24. Finansavimo sumų apskaitos metodai ir taisyklės nustatyti 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

5.25. Finansavimo sumos pripažįstamos, kai atitinka VSAFAS nustatytus kriterijus.

5.26. Finansavimo sumos – viešojo sektoriaus subjekto iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, Valstybinio socialinio draudimo fondo, Privalomojo sveikatos draudimo fondo, kitų išteklių fondų, Europos Sąjungos, Lietuvos ir užsienio paramos fondų gauti arba gautini pinigai arba kitas turtas, skirtas viešojo sektoriaus subjekto įstatuose nustatytiems tikslams ir programoms įgyvendinti. Finansavimo sumos apima ir viešojo sektoriaus subjekto gautus arba gautinus pinigus, ir kitą turtą pavedimams vykdyti, kitas lėšas viešojo sektoriaus subjekto išlaidoms dengti ir paramos būdu gautą turtą.

5.27. Bibliotekos gautos (gautinos) finansavimo sumos pagal paskirtį skirstomos į:

5.27.1. finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;

5.27.2. finansavimo sumas kitoms išlaidoms kompensuoti (20-ojo VSAFAS 3, 4, 5 priedai).

5.28. Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gaunamos kaip nemokamai gautas ilgalaikis turtas arba atsargos, įskaitant paramą, arba kaip pinigai, skirti ilgalaikiam arba trumpalaikiam nepiniginiam turtui įsigyti.

5.29. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms dengti yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumomis, skirtomis kitoms išlaidoms kompensuoti, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

5.30. Gautos (gautinos) ir panaudotos finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

5.31. Gautos ir perduotos kitiems viešojo sektoriaus subjektams finansavimo sumos Bibliotekos sąnaudomis nepripažįstamos. Perdavus finansavimo sumas kitiems subjektams, mažinamos gautos finansavimo sumos.

5.32. Bibliotekos apskaitoje finansavimo sąnaudomis perduotos sumos pripažįstamos tik tuomet, kai Biblioteka kitus viešojo sektoriaus subjektus finansuoja savo uždirbtomis lėšomis.

5.33. Finansavimo sumų apskaitos ypatumai detalai nustatyti Finansavimo sumų apskaitos bibliotekoje tvarkos apraše.

Finansiniai įsipareigojimai

5.34. Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

5.35. LMAVB visi įsipareigojimai yra trumpalaikiai.

5.36. Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai įvertinami įsigijimo savikaina.

Pajamos

5.38. Pajamų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 9-ajame VSAFAS „Mokesčių ir socialinių įmokų pajamos“, 10-ajame VSAFAS „Kitos pajamos“ ir 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

5.39. Pajamų apskaitai taikomas kaupimo principas. Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo pačiu laikotarpiu, kai yra patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos. Registruojant visas su finansavimo pajamų pripažinimu susijusias operacijas, būtina nurodyti, kokios valstybės funkcijos ir kurios programos vykdymui buvo pripažintos finansavimo pajamos, panaudojant detalizuojančius požymius arba sukuriant subsąskaitas.

5.40. Pajamos, išskyrus finansavimo pajamas, pripažįstamos, kai tikėtina, kai Biblioteka gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai ji gali patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

5.41. Pajamų apskaitos ypatumai detalai aprašomi Pajamų apskaitos tvarkos apraše, Finansavimo sumų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše bei Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos biudžetinėse įstaigose tvarkos apraše.

Sąnaudos

5.42. Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame VSAFAS „Sąnaudos“. Sąnaudų, susijusių su turtu, finansavimo sumomis ir įsipareigojimais, apskaitos principai nustatyti jų apskaitą reglamentuojančiuose VSAFAS.

5.43. Sąnaudų apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką. Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su tam tikrų pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

5.44. Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba jų ekvivalentų suma.

5.45. Sąnaudų apskaitos ypatumai detalai aprašomi Sąnaudų apskaitos bibliotekoje tvarkos apraše bei Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos bibliotekoje tvarkos apraše.

Sandoriai užsienio valiuta

5.46. Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame VSAFAS „Sandoriai užsienio valiuta“.

5.47. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

5.48. Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

5.49. Užsienio valiutos kurso pasikeitimo apskaitos ypatumai detaliam aprašomi Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos bibliotekoje tvarkos apraše.

Su darbo santykiais susijusios išmokos

5.50. 24-asis VSAFAS taikomas visoms išmokoms darbuotojams pinigais ir natūra, mokamoms pagal sutartis, kitoms išmokoms pagal naują Darbo kodeksą.

5.51. Išmokos skirstomos į ilgalaikes, trumpalaikes ir išeitines:

5.51.1. trumpalaikės – tai išlaidų kompensacijos, premijos ir kt.

5.51.2. ilgalaikės – tai išmokos už ilgalaikį darbą, ilgalaikės netekto darbingumo išmokos, atidėtos kompensacijos.

5.52. Trumpalaikės išmokos registruojamos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai, pripažindamas sąnaudas.

5.53. Ilgalaikių išmokų darbuotojams sąnaudos ir įsipareigojimai pripažįstami, nustačius prievolę mokėti tokias išmokas

5.54. Išaitinė išmoka pripažįstama įsipareigojimu ir sąnaudomis tada, kai darbuotojas nutraukia sutartį savo iniciatyva ar darbdavys pasiūlo nutraukti darbo santykius.

Informacijos pagal segmentus pateikimas

5.55. Informacijos pagal segmentus pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Atsiskaitymas pagal segmentus“.

5.56. Biblioteka turi tvarkyti apskaitos veiklą pagal segmentus. Segmentai – įstaigos pagrindinės veiklos dalys pagal atliekamas valstybės funkcijas, apimančios vienu ar daugiau LMAVB teikiamas viešąsias paslaugas pagal valstybės funkcijų klasifikaciją.

5.57. LMAVB skiria švietimo segmentą. Apie segmentą pateikiama tokia informacija:

5.57.1. segmento sąnaudos;

5.57.2. segmento pinigų srautai.

5.58. LMAVB turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų ir pajamų apskaitą tvarko pagal segmentus, t. y. taip, kad galėtų pagal segmentus teisingai užregistruoti pagrindinės veiklos sąnaudas ir pagrindinės veiklos pinigų srautus.

Apskaitos politikos keitimas

5.59. Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

5.60. LMAVB pasirinktą apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti įvairių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia

finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti. Apskaitos politika gali būti keičiama, jeigu keičiasi VSAFAS ar kitų norminių aktų reikalavimai.

Apskaitos klaidų taisymas

5.61. Apskaitos klaidų taisymo taisyklės nustatytos 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

5.62. Ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos apskaitos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vienos vertinė išraiška arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 procento per finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės arba 0,25 procento turto vertės.

5.63. Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

5.63.1. jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

5.63.2. jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

VI. APSKAITOS ORGANIZAVIMAS

Atsakomybė už apskaitos organizavimą

6.1. Pagal LR buhalterinės apskaitos įstatymą, LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir LR finansų ministro įsakymą „Dėl biudžetinių įstaigų apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą ir finansinių ataskaitų rinkinio pateikimą laiku atsakingas LMAVB vadovas.

6.2. Pagal LR buhalterinės apskaitos įstatymą LMAVB direktoriaus pavaduotojas finansų reikalams atsako už buhalterinių įrašų teisingumą.

6.3. LMAVB vadovas ir pavaduotojas finansų reikalams pasirašo įstaigos finansines ataskaitas ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

Apskaitos tvarkytojas

6.4. LMAVB buhalterinė apskaita organizuota pagal LR finansų ministerijos nustatytas buhalterinės apskaitos organizavimo taisykles.

6.5. LMAVB apskaitą tvarko buhalterijos darbuotojai.

6.6. Buhalterijai vadovauja direktoriaus pavaduotojas finansų reikalams. Buhalterijos darbuotojai savo veikloje vadovaujasi LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, LR finansų ministro patvirtintomis BĮ buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais, LMAVB vadovo patvirtintais nuostatais ir nustatyta apskaitos politika.

Apskaitos sistema

6.7. Apskaitai tvarkyti yra naudojamas kompiuterinės programinės įrangos paketas C1, kuris sukonfigūruotas taip, kad būtų galima tvarkyti LMAVB apskaitą remiantis teisės aktų ir apskaitos politikos reikalavimais. Apskaitos įrašai susistemunami apskaitos registruose (moduliuose). Apskaitos registru vadinama ūkinių operacijų ir įvykių suvestinė, kurioje rūšiuojami, sumuojami ir apibendrinami apskaitos dokumentų duomenys. Ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai registruojami apskaitos registruose pagal apskaitos dokumentus chronologine, chronologine-sistemine arba sistemine tvarka. Kiekvienas iš registrų sistemina pasikartojančias vienarūšes ūkines operacijas. Operacijos registrų viduje pateikiamos chronologine tvarka.

6.8. LMAVB pasirenka registrų formą, turinį ir skaičių. Pasirinktų registrų sąrašas ir formos pateikiamos kaip apskaitos politikos priedai arba, naudojant kompiuterinę apskaitos programinę įrangą, sudaromas registrų sąrašas, kuris gali būti pateikiamas lentelės forma.

Direktorius

dr. Sigitas Narbutas

Pastabos

1. Pažymime, kad 2016 m. III ketv. buvo atnaujinti Bibliotekos rekonstrukcijos darbai. Apskaitoje atstatyta vertė iš nurašytų sumų į nebaigtą statybą bei finansavimo sumas – 302198,01 Eur. 2017 m. likutinė statybų vertė – 1868198,01 Eur, 2018 m. vertė padidėjo 1201000,00 Eur, 2019 m. – 875214,26 Eur, 2020 m. III ketvirtį – 982593,30 Eur.
2. Pažymime, kad neapibrėžtųjų įsipareigojimų įstaiga neturi.
3. Pažymime, kad lizingo įsipareigojimų įstaiga neturi.
4. Pažymime, kad reikšmingų įvykių, įtakančių biudžetinės įstaigos veiklos rezultatus ir finansinių ataskaitų rinkinį, po paskutinės tarpinio ataskaitinio laikotarpio dienos nebuvo.
5. Pažymime, kad ILGALAIKIS TURTAS įstaigos finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną sudaro 24652032 euro sumą. Detalizuojame šią grupę:
 - 5.1. Nematerialusis turtas – 55730,08 euro (P03, P30). Šį turtą sudaro:
 - 5.1.1. Programinė įranga ir jos licencijos – 14586,38 Eur. Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota amortizacija šiai grupei – 2482,81 Eur. Įsigyta nauja programa už 9300,00 Eur.
 - 5.1.2. Kitas nematerialus turtas – duomenų bazės – 28143,70 Eur. Per ataskaitinį laikotarpį gauta prieiga prie naujų duomenų bazių, kurių įsigijimo vertė – 13896,94 Eur. Jų naudojimo laikotarpis – 1 metai. Nurašyta už 68,00 Eur.
 - 5.2. Ilgalaikis materialusis turtas – 24596301,92 Eur (P04, P30). Šį turtą sudaro:
 - 5.2.1. Pastatai: pagrindinis Bibliotekos pastatas kaip nekilnojamoji kultūros vertybė pagal VĮ Registrų centro pažymą, kuri buvo gauta 2018 m. gruodžio 27 d., įvertintas 2081000,00 Eur, jo vertė padidėjo 61 tūkst. Eur; saugyklų pastatas nudėvėtas iki 0,29 Eur. Šiuo metu vyksta jo rekonstrukcijos darbai.
 - 5.2.2. Mašinos ir įrengimai – 67,56 Eur. Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas nusidėvėjimas – 243,27 Eur.
 - 5.2.3. Baldai – 0 Eur. Baldai yra visiškai nudėvėti.
 - 5.2.4. Kompiuterinė įranga – 12745,51 Eur (likutinė vertė). Palyginti su praėjusio ataskaitinio laikotarpio paskutine diena šio turto balansinė vertė sumažėjo (2019,58) dėl nusidėvėjimo. Biblioteka įsigijo naują kompiuterį už 2400 eurų.
 - 5.2.5. Kita biuro įranga – 1920,03 Eur. Nusidėvėjimas 183,60 Eurų. Įsigytas naujas turtas už 2400,00 Eur.
 - 5.2.6. Kitas ilgalaikis turtas – Bibliotekos fondas – 14478512,53 Eur. Ataskaitinio laikotarpio metu vertė padidėjo 27366,99 Eur dėl pirktų ir neatlygintinai gautų leidinių. Pagal 1996 m. sausio 23 d. „Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos“ įstatymą ir patvirtintą LMAVB „Kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos tvarką“ į Kilnojamųjų kultūros vertybių straipsnį iš Pagrindinio bibliotekos straipsnio buvo iškelta 460560,99 Eur. 2014 ir 2015 m. LMAVB dirbo, siekdama įvertinti kilnojamąsias kultūros vertybes. 2016 m. jų suma padidėjo dar 420160,01 Eur. 2017 m. dėl turto perkainojimo ši suma padidėjo dar 195304,60 Eur. 2018 m. į KKV buvo įkelta leidinių už 36137,60 Eur, 2019 metais – 1204762,97 Eur. Dabar ji siekia 2539202,59 Eur. Per pusmetį įsigyta dokumentų už 511,74 eurų.

Kaip ir kitos Lietuvos atminties institucijos, LMAVB šioje srityje susiduria su didelėmis kliūtimis: LR Kultūros ministerija nėra parengusi KKV vertinimo metodikos, Respublikoje trūksta galinčių tai atlikti specialistų. Šiuo metu LMAVB turi 43 KKV pasus, išduotus Kultūros paveldo departamento.

5.2.7. Nebaigtos statybos vertė laikotarpio pabaigai – 5528777,55 Eur.

- 6 Pažymime, kad TRUMPALAIKIS TURTAS įstaigos finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną sudaro 181891,28 Eur sumą (P10). Detalizuojame šią grupę:
 - 6.1. Išankstinių apmokėjimų LMAVB neturėjo.
 - 6.2. Sukautos gautinos sumos: 181891,28 Eur.
- 7 FINANSAVIMO SUMOS finansinės būklės ataskaitoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną sudaro 21143346,33 Eur (P12). Detalizuojame:
 - 7.1. Gauta iš valstybės biudžeto kitoms išlaidoms – 1708700,00 Eur, ilgalaikio turto įsigijimui – 1004893,30 Eur. Iš Europos Sąjungos lėšų gauta projekto „Lituanistika“ vykdymui – 99264,39 Eur, VEPIS projektui – 36941,49 eurų.
 - 7.2. Per ataskaitinį laikotarpį iš sandėlio turimos knygos bei kitas turtas perduotas į pagrindinį fondą bei nematerialųjį turtą – 75730,96 Eur.
 - 7.2. Nemokamai gauta leidinių už 61145,22 Eur.
 - 7.3. Uždirbtų lėšų (mokamos paslaugos skaitytojams) suma sudarė – 12400,00 Eur. Mokamų paslaugų sąrašas ir įkainiai yra paskelbti Bibliotekos internetiniame puslapyje. Biblioteka atlieka pagal skaitytojų užsakymus dokumentų kopijavimą, skaitmeninimą, leidinių įrišimą, suteikia tarpbibliotekinio abonemento paslaugas.
- 8 GRYNJOJO TURTO ataskaitoje tikrosios vertės rezervas sudarė 3508685,67 Eur, ataskaitinio laikotarpio grynojo paviršio likutis – 1954,77 Eur.
- 9 PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS veiklos rezultatų ataskaitoje – 1827794,31 Eur. Detalizuojame:
 - 9.1. Visa pagrindinės veiklos pajamų suma yra finansavimo pajamos; pagal finansavimo šaltinį jas skirstome taip:
 - 9.1.1. Iš valstybės biudžeto – 1820194,31 Eur.
 - 9.1.2. Iš ES – 136205,88 Eur.
 - 9.1.3. Iš kitų finansavimo šaltinių – 280,95 Eur.
 - 9.1.4. Pagrindinės veiklos kitos pajamos – 7600,00 Eur (P21).
- 10 Bibliotekos veiklos rezultatų ataskaitoje PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS sudaro – 1825839,54 Eur (P02). Detalizuojame:
 - 10.1.1. Darbo užmokesčio ir socialinio draud. – 1536099,56 Eur.
 - 10.1.2. Nusidėvėjimo ir amortizacijos – 5500,43 Eur.
 - 10.1.3. Komunalinių ir ryšių paslaugų – 41900,00 Eur.
 - 10.1.4. Komandiruočių – 1301,01 Eur.
 - 10.1.5. Kvalifikacijos kėlimo – 2991,98 Eur.
 - 10.1.6. Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina – 22547,74 Eur.
 - 10.1.7. Kitų paslaugų – 57901,59 Eur.
 - 10.1.8. Transporto sąnaudos – 1200,00 Eur.
 - 10.1.9. Nurašytų sumų – 45357,69 Eur.

10.1.10. Kitos išlaidos – 109539,54 Eur.

Bibliotekos veiklos rezultatas:

- 11 Biblioteka nepatyrė nuosavybės metodo įtakos.
- 12 Visos tiesioginių pinigų srautų įplaukos pagal PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITĄ skirstomos pagal gavimo tikslą bei šaltinį. Detalizuojame:
 - 12.1. Finansavimo sumos kitoms išlaidoms:
 - 12.1.1. Iš valstybės biudžeto – 1708700,00 Eur.
 - 12.1.2. Kitos įplaukos iš pirkėjų už paslaugas – 12400,00 Eur.
 - 12.1.3. Už paslaugas iš biudžeto – 7600,00 Eur.
 - 12.1.4. Iš ES – 136205,88 Eur.
- 13 Visos išmokos ir pervestos lėšos atsispindi tiesioginėse pinigų srautuose. Detalizuojame:
 - 13.1. Pervestos lėšos:
 - 13.1.1. Į valstybės biudžetą už paslaugas – 12400 Eur.
 - 13.2. Išmokos:
 - 13.2.1. Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo – 1536099,56 Eur.
 - 13.2.2. Komunalinių bei ryšių paslaugų – 41900,00 Eur.
 - 13.2.3. Komandiruočių – 1301,01 Eur.
 - 13.2.4. Kvalifikacijos kėlimo – 2991,98 Eur.
 - 13.2.5. Atsargų įsigijimo – 412258,13 Eur.
 - 13.2.6. Kitų paslaugų įsigijimo – 95457,28Eur.
 - 13.2.7. Transporto išlaidos – 1200,00 Eur.
 - 13.2.8. Kitos išmokos (projektų) – 131405,88 Eur.

Direktorius

dr. Sigitas Narbutas

Direktoriaus pavaduotoja

Vanda Tuguši